

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 2578/15**, rješavajući apelaciju **Mirka Šekare i dr.**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik

Mato Tadić, potpredsjednik

Valerija Galić, sutkinja

Miodrag Simović, sudija

Seada Palavrić, sutkinja

na sjednici održanoj 12. januara 2016. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvajaju se apelacije **Mirka Šekare, Enisa Ajkunića i Nikole Šege**.

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukida se Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 003346 12 Kž 4 od 22. decembra 2014. godine.

Predmet se vraća Sudu Bosne i Hercegovine koji je dužan da po hitnom postupku donese novu odluku, u skladu s članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Sudu Bosne i Hercegovine da, u skladu s članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Na osnovu člana 64. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, prestaje pravno djelovanje Odluke o privremenoj mjeri broj AP 2578/15 od 21. jula 2015. godine.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Mirko Šekara iz Sarajeva (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupa Aldin Lejlić, advokat iz Sarajeva, podnio je 26. maja 2015. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv presuda Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) broj S1 2 K 003346 12 Kž 4 od 22. decembra 2014. godine i broj S1 2 K 003346 10 K od 18. juna 2012. godine. Apelant je podnio zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi Ustavni sud odložio izvršenje kazne zatvora koja mu je izrečena Presudom Suda BiH broj S1 2 K 003346 12 Kž 4 od 22. decembra 2014. godine do donošenja odluke o apelaciji. Apelacija je registrirana pod brojem AP 2578/15.
2. Enis Ajkunić iz Sarajeva (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupa Nedim Ademović, advokat iz Sarajeva, podnio je 19. juna 2015. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv presuda Suda BiH broj S1 2 K 003346 12 Kž 4 od 22. decembra 2014. godine i broj S1 2 K 003346 10 K od 18. juna 2012. godine. Apelant je podnio zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi Ustavni sud odložio izvršenje kazne zatvora koja mu je izrečena Presudom Suda BiH broj S1 2 K 003346 12 Kž 4 od 22. decembra 2014. godine do donošenja odluke o apelaciji. Apelacija je registrirana pod brojem AP 2935/15.
3. Nikola Šego iz Čitluka (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupaju Vlado Adamović i Dražen Zubak, advokati iz Sarajeva, podnio je 22. juna 2015. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv presuda Suda BiH broj S1 2 K 003346 12 Kž 4 od 22. decembra 2014. godine i broj S1 2 K 003346 10 K od 18. juna 2012. godine. Apelant je podnio zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi Ustavni sud odložio izvršenje kazne zatvora koja mu je izrečena Presudom Suda BiH broj S1 2 K 003346 12 Kž 4 od 22. decembra 2014. godine do donošenja odluke o apelaciji. Apelacija je registrirana pod brojem AP 2937/15.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

4. S obzirom na to se apelacije registrirane pod br. AP 2578/15, AP 2935/15 i AP 2937/15 tiču istog činjeničnog i pravnog osnova, Ustavni sud je, u skladu s članom 31. stav (1) Pravila Ustavnog suda, odlučio da spoji pobrojane predmete, u kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem AP 2578/15.

5. Ustavni sud je donio Odluku o privremenoj mjeri broj AP 2578/15 od 21. jula 2015. godine kojom je usvojio zahtjeve apelanata za donošenje privremene mjere.
6. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i Tužilaštva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužilaštvo BiH) zatraženo je 8. jula 2015. godine da dostave odgovore na apelaciju.
7. Sud BiH i Tužilaštvo BiH dostavili su odgovore 14. jula 2015. godine.
8. Na zahtjev sudije Zlatka M. Kneževića, Ustavni sud je, na osnovu člana 90. stav (1) tačka c) Pravila Ustavnog suda, donio odluku da on ne učestvuje u radu i odlučivanju u ovom predmetu.

III. Činjenično stanje

9. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.
10. Sud BiH je Presudom broj S1 2 K 003346 10 K od 18. juna 2012. godine apelante proglasio krivim da su počinili krivično djelo zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 1. Krivičnog zakona BiH (u daljnjem tekstu: KZBiH), te im izrekao kazne zatvora u trajanju od po dvije godine.
11. Apelanti su proglašeni krivim jer su kao službena i odgovorna lica u institucijama BiH, s ciljem da pribave imovinsku korist drugom, iskoristili svoj službeni položaj, odnosno prekoračili granice svog službenog ovlaštenja, tako što su kao službena i odgovorna lica Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), u smislu člana 1. st. 3. i 4. KZBiH, u vezi s članom 28. stav 4. Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu („Službeni glasnik BiH“ broj 1/02; u daljnjem tekstu: Zakon o prijevozu), te članom 17. st. 3. i 4. Pravilnika o kriterijima, postupku i načinu raspodjele stranih dozvola za prijevoz tereta domaćim prijevoznicima („Službeni glasnik BiH“ broj 35/02; u daljnjem tekstu: Pravilnik) i Odlukom ministra komunikacija broj 01-07-8-3712/06 od 25. oktobra 2006. godine, odnosno apelant Šego u svojstvu predsjednika, a apelanti Šekara i Ajkunić u svojstvu članova Komisije, s ciljem da pribave korist odabranim pravnim licima-cestovnim prijevoznicima u BiH, donijeli odluku o raspodjeli CEMT dozvola pravnim licima s područja BiH. Oni su tom prilikom teže povrijedili prava drugih pravnih lica, i to na način što su, uz prethodni međusobni dogovor, podijelili pravna lica-cestovne prijevoznike po „nacionalnom ključu“ na bošnjačke, srpske i hrvatske, pa je tako apelant Nikola Šego razmotrio zahtjeve i odlučio o raspodjeli CEMT dozvola „hrvatskim cestovnim prijevoznicima“, apelant Mirko Šekara razmotrio zahtjeve i odlučio o raspodjeli CEMT dozvola

„srpskim cestovnim prijevoznicima“, a trećeoptuženi, apelant Enis Ajkunić, razmotrio zahtjeve i odlučio o raspodjeli CEMT dozvola „bošnjačkim cestovnim prijevoznicima“. Nakon toga su sve tri odvojeno sačinjene liste pravnih lica cestovnih prijevoznika za raspodjelu CEMT dozvola objedinili u jednu konačnu listu koju su jednoglasno prihvatili i potpisali, bez uvida u zakonitost rada ostalih članova Komisije i bez obzira na ispunjenost uvjeta za raspodjelu CEMT dozvola prijevoznicima, odnosno pravnim licima iz druge dvije grupe, pa su tako izvršili raspodjelu CEMT dozvola za pravna lica u BiH, iako su znali da je takav način raspodjele CEMT dozvola protivan čl. 3. i 17. Pravilnika i Poslovniku o radu Komisije (u daljnjem tekstu: Poslovnik), kao i to da 112 pravnih lica kojima su apelanti dodijelili CEMT dozvole ne ispunjavaju uvjete iz člana 19. navedenog Pravilnika i uvjete iz Obavještenja za podnošenje zahtjeva od 18. oktobra 2006. godine (u daljnjem tekstu: Obavještenje), te da osam od ukupno 443 pravna lica koja su predala zahtjeve za dodjelu CEMT dozvola nisu dobili niti jednu dozvolu iako su ispunjavali sve propisane uvjete za dodjelu 15 CEMT dozvola. Na taj su način teško povrijedili prava tih pravnih lica, a u isto vrijeme pribavili su korist pravnim licima koja nisu ispunjavala uvjete propisane zakonom, a dobili su CEMT dozvole, i to na taj način što je apelant Nikola Šego pribavio korist za pravna lica (nazivi 40 pravnih lica navedeni u izreci presude) za koja je vršio raspodjelu po nacionalnom ključu iz reda hrvatskog naroda u neutvrđenom iznosu, apelant Mirko Šekara pribavio je korist za pravna lica (nazivi 34 pravna lica navedeni u izreci presude) za koja je vršio raspodjelu po nacionalnom ključu iz reda srpskog naroda u neutvrđenom iznosu, a apelant Enis Ajkunić pribavio je korist za pravna lica (nazivi 38 pravnih lica navedeni u izreci presude) za koja je vršio raspodjelu po nacionalnom ključu iz reda bošnjačkog naroda u neutvrđenom iznosu, pa su apelanti time teško povrijedili prava drugih pravnih lica, te im nanijeli štetu (nazivi osam pravnih lica navedeni u izreci presude).

12. Apelaciono vijeće Suda BiH je Presudom broj S1 2 K 003346 12 Kž 2 od 3. juna 2013. godine žalbe apelanata izjavljene protiv prvostepene presude odbilo kao neosnovane, a uvažilo žalbu Tužilaštva BiH, te prvostepenu presudu preinačilo u dijelu odluke o kazni tako što su apellantima izrečene kazne zatvora u trajanju od po tri godine.
13. Ustavni sud je Odlukom o dopustivosti i meritumu broj AP 3623/13 od 7. oktobra 2014. godine (dostupna na www.ustavnisud.ba) usvojio apelacije apelanata, utvrdio povredu prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), ukinuo Presudu Apelacionog vijeća Suda BiH broj S1 2 K 003346 12 Kž 2 od 3. juna 2013. godine i predmet vratio tom sudu na ponovno odlučivanje. Ustavni sud je zaključio da su u obrazloženju osporene presude, koja predstavlja konačnu odluku o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti, izostali razlozi i

obrazloženja iz kojih proizlazi da je odgovoreno na suštinska pitanja istaknuta u žalbi koja su se odnosila na zaključak o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti.

14. Apelaciono vijeće Suda BiH je, odlučujući u ponovnom postupku, nakon Odluke Ustavnog suda broj AP 3623/13, Presudom broj S1 2 K 003346 12 Kž 4 od 22. decembra 2014. godine žalbe apelanata odbio kao neosnovane, a uvažio žalbu Tužilaštva BiH, te Presudu Suda BiH broj S1 2 K 003346 10 K od 18. juna 2012. godine preinačio u dijelu odluke o izrečenoj krivičnopravnoj sankciji na način da se apelantima izriču kazne zatvora u trajanju od po tri godine.
15. U obrazloženju presude Apelaciono vijeće je ukazalo na to da je u odluci Ustavnog suda istaknuto da su apelanti tvrdili da je u osporenim presudama izostalo obrazloženje u pogledu elementa bića krivičnog djela za koje su proglašeni krivim, da su izreka i obrazloženje osporene prvostepene presude protivrječni, da je na taj propust ukazivano u žalbama, ali da on nije otklonjen ni osporenom drugostepenom presudom. Analizirajući izreku prvostepene presude, posebno u kontekstu odluke Ustavnog suda, Apelaciono vijeće je zaključilo da je ona dovoljno jasna i razumljiva i da joj razlozi i obrazloženja nisu protivrječni.
16. Iz obrazloženja presude, između ostalog, proizlazi da su neosnovanim ocijenjene žalbene tvrdnje apelanata da je prvostepena presuda zasnovana na nezakonitim dokazima, tj. zapisnicima o saslušanju svjedoka Selima Kopića, Ekrema Spahića, Darija Bušića i Radovana Dragaša. Apelanti su tvrdili da su izjave tih svjedoka iznuđene kao uvjet za odustajanje od krivičnog gonjenja, što predstavlja kršenje člana 10. stav 1. ZKPBiH. U vezi s tim je ukazano na to da je prvostepeno vijeće nesporno utvrdilo da su navedeni svjedoci prilikom saslušanja u Tužilaštvu BiH jasno i potpuno upozoreni o pravima i obavezama, da nisu stavili primjedbe na zapisnik o saslušanju pred Tužilaštvom, da su u neposrednom saslušanju pred sudom izjavili da njihove izjave nije niko iznuđio, pa ni Tužilaštvo BiH. Također, ukazano je i na to da je u prvostepenoj presudi izričito navedeno da se ona ne zasniva na zapisnicima o saslušanju pred Tužilaštvom BiH već na iskazima datim na pretresu pred sudom.
17. Dalje, Apelaciono vijeće je ukazalo na to da shodno principu individualne krivične odgovornosti nema prijenosa krivičnopravnog subjektiviteta s pojedinca, fizičkog lica, na kolektivno tijelo odlučivanja. U vezi s tim je istaknuto da je za to vijeće nesporno da odluke načelno donosi Ministarstvo, ali da ono u tu svrhu formira određena tijela koja su dužna da se pridržavaju pravila vršenja službe. Stoga su, prema ocjeni Apelacionog vijeća, apelanti rješavajući predmetnu stvar kao lica koja obavljaju određene funkcije u Ministarstvu i koja su u tu svrhu imenovana posebnom ministrovom odlukom postupali u svojstvu službenih lica i jedino su oni mogli biti izvršioци

krivičnog djela koje im se stavlja na teret. S tim u vezi, Apelaciono vijeće je podsjetilo i na to da se pravna lica ne mogu pojaviti kao neposredni izvršioци krivičnog djela, već samo kao subjekti odgovornosti (zakonodavac čak ne koristi atribut „krivične“, čl. 122. i 124. KZBiH) za krivično djelo koje je učinilac izvršio u ime, za račun ili u korist pravnog lica. U tom smislu, neosnovanim su ocijenjene žalbene tvrdnje da sami apelanti nisu donijeli listu o raspodjeli CEMT dozvola, odnosno da za donošenje odluke nisu mogli biti proglašeni krivim samo njih trojica jer je lista jednoglasno usvojena, donijela ju je Komisija, odnosno pet članova Komisije koji su za nju glasali. Apelaciono vijeće je ukazalo na to da ne spori da je navedenu odluku donijela Komisija, odnosno da su za nju glasali i ostali članovi, ali da je u isključivoj ingerenciji nadležnog tužilaštva a ne suda da optužuje (i sam sud u prvostepenoj presudi naglašava da postoji i odgovornost drugih članova Komisije za koje je Tužilaštvo odustalo od optužbe). Stoga, stav da apelanti nisu krivi, odnosno da samo oni nisu donijeli spornu odluku nije opravdanje, te eventualna krivnja drugih ne predstavlja osnov za oslobađanje od odgovornosti, s obzirom na to da su u krivičnom pravu krivična odgovornost ili krivica neprenosivi i ne zavise od krivične odgovornosti drugih. Stoga, zaključeno je da je irelevantna okolnost da su i drugi članovi Komisije krivi, odnosno da su svi članovi Komisije glasali za odluku.

18. Apelaciono vijeće je zaključilo da je na nesumnjiv način utvrđeno da su apelanti imali svojstvo službenih lica u Ministarstvu u vrijeme vršenja funkcije predsjednika i članova Komisije, a zbog čega je nesporno postojanje prvog zakonskog obilježja krivičnog djela iz člana 220. stav 1. KZBiH. U vezi s tim je ukazano na to da je u prvostepenoj presudi navedeno da su apelanti u svojstvu članova Komisije za dodjelu CEMT dozvola za 2007. godinu imali svojstvo službenih lica u institucijama BiH (apelant Šego na dužnosti sekretara Ministarstva i predsjednika Komisije, apelant Šekara na mjestu pomoćnika ministra Ministarstva i član Komisije, apelant Ajkunić zaposlen kao viši stručni saradnik u Ministarstvu i član Komisije). Istaknuto je i da su svi kao članovi Komisije, prema Odluci Ministarstva o imenovanju Komisije za raspodjelu CEMT dozvola broj 01-07-8-3712/06 od 25. oktobra 2006. godine (T-5), imali zadatak da s ostalim članovima Komisije (Dario Bušić, Radovan Dragaš, Ekrem Spahić i Selim Kopic), u skladu s odredbama Pravilnika o kriterijima, postupku i načinu raspodjele stranih dozvola za prijevoz domaćim prijevoznicima i kriterijima za raspodjelu CEMT dozvola, sačine prijedlog raspodjele CEMT dozvola, odluče o prigovorima na prijedlog raspodjele CEMT dozvola i donesu odluku o raspodjeli CEMT dozvola. U prilog tom stavu Apelaciono vijeće se pozvalo na razloge i obrazloženja iz prvostepene presude na str. 25, 26. i 27, te na svoje prethodno navedeno objašnjenje o postupanju apelanata kao službenih lica.

19. Dalje, Apelaciono vijeće je ukazalo na to da je, shodno članu 2. Odluke o imenovanju Komisije navedeno: „Komisija je dužna da (...) sačini prijedlog raspodjele CEMT dozvola, odluči o prigovorima na prijedlog raspodjele CEMT dozvola i donese odluku o raspodjeli CEMT dozvola“. Istaknuto je da iz člana 2. Poslovnika o radu proizlazi da Komisija organizira i vodi postupak raspodjele CEMT dozvola i s tim u vezi donosi i druge akte, a u članu 6. da je dužna, nakon okončanja postupka podjele CEMT dozvola za 2007. godinu, ministru dostaviti Izvještaj s pregledom prijevoznika i pregledom vrste i broja dodijeljenih dozvola. Shodno navedenom, prema ocjeni vijeća, u službena ovlaštenja Komisije spadalo je i donošenje odluke o raspodjeli CEMT dozvola, što je zapravo Komisija i uradila jer se iz onog što je utvrđeno u postupku jasno vidi da je Komisija ustrojila konačnu listu raspodjele CEMT dozvola, tj. donijela odluku o toj raspodjeli. Činjenica da odluku na kraju potpisuje ministar, prema ocjeni vijeća, nije od značaja za eventualnu krivičnu odgovornost članova Komisije, s obzirom na to da je na tužilaštvu da odluči da li će i koga obuhvatiti optužbom. S tim u vezi je ukazano i na to da ministrova eventualna odgovornost ne isključuje odgovornost članova Komisije, kao i da, i pod pretpostavkom da su članovi Komisije bili ovlašteni samo da sačine prijedlog dodjele CEMT dozvola, automatski nije isključena njihova eventualna odgovornost za kažnjive postupke koje su počinili pripremajući prijedlog, jer su i tako kao službena lica mogli povrijediti službenu dužnost nepropisnim pogodovanjem pojedinim cestovnim prijevoznicima ili drugim vidovima nezakonitog korištenja službene pozicije i ovlaštenja, a što čini obilježje krivičnog djela iz člana 220. stav 1. KZBiH, koje je apelantima i stavljeno na teret.
20. U vezi s postojanjem prethodnog dogovora prema kojem su apelanti podijelili prispjele zahtjeve po nacionalnom ključu ukazano je na to da iz osporene prvostepene presude proizlazi da je na jasan način utvrđeno da se Komisija podijelila po nacionalnom ključu na tri grupe (bošnjačka, srpska i hrvatska), pri čemu je svaka grupa odlučivala o dodjeli dozvola nacionalnoj grupi kojoj pripada, a bez uvida članova drugih grupa, te je ukazano na obrazloženje iz prvostepene presude na str. 29, 30, 31, 42, 47. itd., što je nesumnjivo utvrđeno na osnovu iskaza saslušanih svjedoka i materijalne dokumentacije. Pri tom, ukazano je na iskaz predstavnika firme „Dijamant Mostar“ kojem je u povodu prigovora na raspodjelu u razgovoru s apelantima Šegom i Šekarom apelant Šekara objasnio da dozvole dijele po nacionalnom ključu. Prema ocjeni vijeća, postavlja se pitanje ako je raspodjela vršena po teritorijalnom principu 1/3 za Republiku Srpsku i 2/3, kako su tvrdili apelanti, za FBiH, kakva je bila potreba za postojanjem dvije podgrupe u FBiH, s obzirom na to da FBiH pripadaju 2/3 i po tom principu je trebala biti samo jedna grupa, ali to nije učinjeno na taj način, već je podjela vršena u okviru dvije grupe upravo radi raspodjele dozvola po nacionalnom ključu

(bošnjačka i hrvatska). Činjenica da se radi o naslijeđenoj praksi (isticao i ministar saslušan u svojstvu svjedoka) nije od značaja za postojanje krivičnog djela i krivične odgovornosti apelanata, jer je to ne čini pravilnom i u skladu sa zakonom. U prilog navedenom ukazano je i na to da su apelanti, prema iskazima svjedoka Solde i Selima Kopića, za preduzeće „Zenica trans“ tražili vlasničku strukturu (dobijen odgovor da ima bošnjačku strukturu), iako je prema sjedištu tog pravnog lica jasna teritorijalna pripadnost, a što upućuje na to da se radilo po nacionalnom ključu.

21. Apelaciono vijeće je istaklo da je prvostepeni sud na osnovu provedenih dokaza utvrdio da su grupe u jednonacionalnom sastavu odlučivale o dodjeli dozvola nacionalnoj grupi kojoj pripadaju, bez uvida u rad članova druge grupe, te da su apelanti u okviru podijeljenih grupa imali odlučujuću ulogu koju su sebi prisvojili uz prešutnu saglasnost i neprotivljenje ostalih članova Komisije. U vezi s tim je ukazano na to da je prvostepeni sud taj zaključak zasnovao na provedenim materijalnim dokazima i iskazima svjedoka Zdravka Šavije i Jure Dujaka, zaposlenika Ministarstva, koji su posvjedočili da je bilo općepoznato da su u Komisiji glavni nosioci dodjele CEMT dozvola bili apelanti, da je podjela vršena po nacionalnom ključu, 1/3 Republici Srpskoj i 2/3 FBiH, da su bile tri liste, da je za bošnjačke prijevoznike dozvole izdavao apelant Ajkunić, za srpske apelant Šekara, a za hrvatske apelant Šego. Svjedok Dujak je izjavio i da se iz dodijeljenih dozvola prostim uvidom moglo vidjeti koje su bošnjačke, koje hrvatske, a koje srpske, te je pojasnio, vezano za tri spomenute liste, da je na svakoj od njih bio potpis po jednog od apelanata. Apelaciono vijeće se saglasilo sa zaključkom prvostepenog suda da su iskazi ta dva svjedoka objektivni, uvjerljivi i ničim nisu dovedeni u pitanje, s obzirom na to da se radi o službenicima Ministarstva, kojima su iznesene činjenice dobro poznate iz djelokruga rada, bez obzira na to što nisu neposredno radili na dodjeli CEMT dozvola za 2007. godinu.
22. Apelaciono vijeće je ukazalo i na to da je utvrđenje o podjeli dozvola po nacionalnom ključu zasnovano na iskazima svjedoka Ekrema Spahića i Selima Kopića koji su bili članovi Komisije i u odnosu na koje je Tužilaštvo odustalo od krivičnog gonjenja. Vijeće je, detaljno interpretirajući iskaze ta dva svjedoka, zaključilo da su neosnovane žalbene tvrdnje da su u Komisiji odlučivali svi članovi, da je prvostepeno vijeće pravilno zaključilo da su njihovi iskazi bili od značaja za utvrđivanje načina rada Komisije ne samo kad je u pitanju nacionalni ključ već i pri utvrđivanju stepena autonomije koji su imali apelanti u odlučivanju. Prema ocjeni vijeća, iskazi ta dva svjedoka, kao i svjedoka Šavije i Dujaka, te svjedoka Draškovića i Solde, potkrijepljeni su i iskazima onih svjedoka koji su tvrdili da je podjela vršena po teritorijalnom principu.
23. Apelaciono vijeće je iskazalo stav da za postojanje krivičnog djela iz člana 220. KZBiH i odgovornosti apelanata nije od posebnog značaja da li je podjela vršena po teritorijalnom principu

ili ne, jer iako to nije izričito predviđeno, logično je da se taj kriterij ima u vidu. Naime, za postojanje tog krivičnog djela od odlučujućeg je značaja da li su u provođenju raspodjele poštovani svi kriteriji raspodjele: da li je raspodjela pravilno izvršena, da li su apelanti postupali bez uvida drugih članova i netransparentno mijenjali uvjete tokom procedure koja je bila predviđena, da li su odstupili od Obavještenja i tako pogodovali pojedinim licima. Kako smatra vijeće, sve to je na osnovu provedenih dokaza prvostepeni sud utvrdio na nesumnjiv način i sasvim dovoljno obrazložio. Ako se to ima u vidu, onda je jasno zašto apelanti, ni nakon što su izvršili raspodjelu po podgrupama, u postavljanju konačne-jedinstvene liste koju su jednoglasno prihvatili i potpisali bez uvida drugih članova Komisije u zakonitost raspodjele dozvola, nisu tom prilikom ispitali pravilnost bodovanja i raspodjele, niti su pozvali kandidate s nepotpunom dokumentacijom da je dopune da bi se izvršile korekcije eventualnih nepravilnosti u konačnoj listi. Prema ocjeni vijeća, prvostepeni sud je sve navedeno valjano utvrdio i dovoljno obrazložio na osnovu izvedenih dokaza.

24. Kada je u pitanju postojanje prethodnog dogovora, Apelaciono vijeće je ukazalo na to da se njegovo postojanje utvrđuje i ocjenjuje na osnovu samih radnji koje su apelanti preduzimali, načina na koji su to činili, pri čemu valja imati u vidu da on može postojati i uz prešutnu saglasnost. Dalje, istaknuto je da prethodni dogovor nije zakonsko obilježje krivičnog djela iz člana 220. KZBiH, a zbog čega prvostepeni sud nije morao posebno obrazlagati njegovo postojanje. Ipak, vijeće je navelo da prethodni dogovor proizlazi, između ostalog, i iz činjenice da su apelanti, odnosno članovi Komisije, formirali tri navedene podgrupe koje nisu bile predviđene u Odluci o imenovanju (ministrova izjava da je Komisija jedinstvena), što jasno ukazuje na to da se radilo o prethodnom dogovoru da se radi na taj način, a što je istovremeno i dokaz da su apelanti već tada započeli sa zloupotrebom svojih ovlaštenja, jer su radili mimo propisane procedure. Kako ističe vijeće, to nedvosmisleno proizlazi iz iskaza saslušanih svjedoka (Šavija, Dujak, Spahić, Kopic i Dragaš) koji su kategorički tvrdili da se Komisija odmah na početku podijelila na tri već navedene grupe i da je svaka „odlučivala za svoje“, nakon čega su napravljene tri liste (prvostepena presuda, str. 29. i 30) iz kojih se jasno može zaključiti postojanje prethodnog dogovora, ali i način rada Komisije, jer su ti svjedoci istovremeno naveli da su liste sastavljali apelanti, pa se govorilo o „Enisovim, Šeginim i Šekarim prijevoznicima“, da su članovi raspravljali „samo o svojim listama“, da su dozvole za 2007. godinu dodijeljene u tri odvojene kancelarije, da je Srbima dijelio Šekara, Hrvatima Šego, a Bošnjacima Ajkunić (između ostalih, izjava svjedoka Kopic koji je inspektor i bio je član Komisije, pa je najkompetentniji i najpozvaniji da govori o radu Komisije, prvostepena presuda, str. 30). Izjave tih svjedoka ocijenjene su značajnim ne samo za postojanje i utvrđenje prethodnog

dogovora i odlučivanja po nacionalnom ključu već i za utvrđivanje samovoljnog postupanja apelanata u odlučivanju.

25. Apelaciono vijeće je zaključilo da je prvostepeni sud na osnovu provedenih dokaza, posrednih i neposrednih, te ocjenjujući način i okolnosti izvršenja krivičnog djela, pravilno zaključio da su apelanti postupali s umišljajem, tj. da je pri preuzimanju opisanih radnji postojala volja i svijest u odnosu na nastupanje posljedica koje su se sastojale u pogodovanju jednima i oštećenju ili povredi prava drugih pravnih lica (str. 53. prvostepene presude). Prema ocjeni vijeća, apelanti su voljno i svjesno odstupili od propisanih pravila koja su se odnosila na uvjete raspodjele dozvola, te su na taj način nezakonito pogodovali određenim pravnim licima u dodjeli dozvola, dok su drugim to uskratili iako su za to ispunjavali uvjete propisane zakonom. Imajući u vidu da su apelanti visokoobrazovani službenici s višegodišnjim radnim iskustvom u istom poslu, jer su bili članovi Komisije i u prethodnim godinama, Ministarstvo ih je imenovalo kao najpogodnija i najpozvanija lica za problematiku raspodjele dozvola, zbog čega se od njih opravdano očekivalo da postupaju s posebnom pažnjom i odgovornošću, te donose zakonite i pravilne odluke, što su oni svjesno i voljno propustili učiniti. Prema ocjeni Apelacionog vijeća, na postojanje svijesti upućuju i izjave samih apelanata (posebno apelanta Šekare), koji propuste tretiraju kao prihvatljive nedostatke ili uobičajene greške u radu, a što znači da su toga bili svjesni i to su htjeli. Stoga, prema ocjeni vijeća, ako se ima u vidu obim i način preduzimanja nezakonitih radnji koje su apelanti u raspodjeli dozvola učinili (četvrtina zahtjeva pravnih lica nepravilno je riješena, odnosno u prosjeku je svakom trećem prijevozniku nezakonito i nepravilno dodijeljena dozvola), da su apelanti veoma dobro poznavali pravila i problematiku dodjele dozvola, pravilan je zaključak prvostepenog suda da su apelanti u preduzimanju ili nepreduzimanju navedenih radnji postupali s direktnim umišljajem. Također, ukazano je i na to da se u odnosu na prouzrokovanje štete i težu povredu prava drugog ne zahtijeva (obavezno) postojanje umišljaja, jer je u odnosu na taj element djela dovoljno postojanje i nehata, odnosno da postoje i mišljenja da u odnosu na radnju iskorištavanja službenog položaja učinilac može postupati i s eventualnim umišljajem.
26. U vezi sa žalbenim tvrdnjama da je sporan motiv djelovanja apelanata, odnosno da nije obrazložen, vijeće je najprije ukazalo na to da to nije zakonsko obilježje krivičnog djela iz člana 220. stav 1. KZBiH, pa da nije ni od značaja za krivičnu odgovornost apelanata. Pri tom, ukazano je i na to da, imajući u vidu da su apelanti bili svjesni posljedica radnji koje preduzimaju, a što je prvostepeni sud nesumnjivo utvrdio, nije sporno da je bez značaja iz kojih motiva je to učinjeno – da li su u pitanju koristoljublje, rodbinski, prijateljski ili neki drugi motivi i razlozi.

27. Apelaciono vijeće je neosnovanim ocijenilo žalbene navode da nisu dokazani elementi radnje izvršenja iskorištavanjem službenog položaja ili ovlaštenja, te da su prvostepenom presudom pomiješani pojmovi činjenja i nečinjenja. Prema ocjeni vijeća, u obrazloženju prvostepene presude dati su valjani razlozi i obrazloženja na koji način su apelanti postupali i time zloupotrijebili svoju službenu poziciju i ovlaštenje kao članovi Komisije. Iz tog dijela obrazloženja, kako smatra vijeće, proizlazi da su apelanti iskoristili svoje službene pozicije i nezakonito pogodovali pojedinim prijevoznicima kojim su omogućili sticanje dozvola, a drugim koji su za to ispunjavali uvjete to uskratili. Na taj način su teško povrijedili njihova prava i istovremeno pribavili (imovinsku) korist pravnim licima koja nisu ispunjavala uvjete propisane zakonom, a dobili su dozvole. Dalje, ukazano je na to da je prvostepeni sud na nesumnjiv način utvrdio da je 112 prijevoznika dobilo dozvole iako uz podneseni zahtjev nisu dostavili dokumentaciju predviđenu Obavještenjem, kojim je bilo određeno i da neblagovremeni i nepotpuni zahtjevi neće ni biti uzeti u razmatranje, a što je bilo jasno predviđeno i članom 19. Pravilnika. Apelanti se toga nisu svjesno pridržavali već su svoje postupke pravdali diskrecionim ovlaštenjem (posebno apelant Šekara), odnosno da, iako je bilo odstupanja od konkursnih uvjeta, ona su bila rijetka i rezultat greške u radu, odnosno radilo se o prihvatljivim odstupanjima. Apelaciono vijeće je zaključilo da je prvostepeni sud pravilno utvrdio da se radi o takvim nepravilnostima koje se, zbog njihovog karaktera, broja i težine propusta, ne mogu kvalificirati kao greške u radu i odlučivanju, već o nepravilnostima koje svojim negativnim posljedicama čine radnje koje predstavljaju zakonsko obilježje krivičnog djela iz člana 220. stav 1. KZBiH.
28. Apelaciono vijeće je zaključilo da se postupanje apelanata u najvećoj mjeri sastojalo u činjenju, ali da se dio njihovih postupaka i radnji sastojao i u nečinjenju. U vezi s tim je ukazano na to da treba imati u vidu da su u konkretnom slučaju činjenje i nečinjenje dijelovi kompleksne i jedinstvene radnje izvršenja koji su funkcionalno međusobno povezani, tako da činjenje prema jednim (dodjeljivanje dozvola onima koji za to nisu ispunjavali uvjete) istovremeno predstavlja nečinjenje prema drugima (nedodjeljivanje dozvola onima koji su za to ispunjavali uvjete). Apelaciono vijeće je kao radnju nečinjenja označilo i propust apelanata da bar pozovu one kandidate koji nisu dostavili traženu dokumentaciju da je dostave (kako je zahtijevano Obavještenjem), te što se prilikom sastavljanja jedinstvene liste uopće nisu upuštali u ocjenu da li postoje određene nepravilnosti u rangiranju kandidata imajući u vidu da nisu svi članovi radili u sastavljanju kako pojedinačnih tako i jedinstvenih listi. Prema ocjeni vijeća, radnje apelanata sastojale su se i u prekoračenju njihovih ovlaštenja, jer su Komisiju podijelili u podgrupe (što je bio prvi čin nepropisnog postupanja), a takvo ovlaštenje nisu imali jer nije navedeno u Odluci o imenovanju

Komisije iz koje se vidi da se radi o jedinstvenoj Komisiji, što je potvrdio i ministar saslušan kao svjedok, odnosno da takvo ovlaštenje nije proizlazilo ni iz člana 17. Pravilnika. Najzad, prema ocjeni Apelacionog vijeća, ovlaštenje je prekoračeno i raspodjelom dozvola po nacionalnom ključu jer ni za to nije postojalo ovlaštenje.

29. Neosnovanim su ocijenjeni i žalbeni navodi da prvostepenom presudom nije utvrđena visina pribavljene imovinske koristi za svakog pogodovanog prijevoznika, kao i da nije dokazano da nije nastupila šteta za osam pobrojanih pravnih lica, te s tim u vezi da, kako su apelanti Šekara i Šego tvrdili, po navodnom nacionalnom ključu za nastanak štete u odnosu na osam pravnih lica nisu mogli odgovarati sve trojica već samo jedan od njih, s obzirom na to da se po navedenom principu radi o prijevoznicima koji spadaju u „bošnjačku“ grupu.
30. Apelaciono vijeće je zaključilo da za postojanje krivičnog djela iz člana 220. stav 1. KZBiH nije od značaja utvrđivanje tačnog iznosa pribavljene imovinske koristi jer ono može postojati i kada je u pitanju neimovinska korist, ali i kad postoji šteta nanesena drugom ili kada postoji teža povreda prava drugog. Prema ocjeni vijeća, prvostepeni sud je na osnovu izvedenih dokaza nesumnjivo utvrdio da je prijevoznicima pogodovano dobijanjem i/ili korištenjem CEMT dozvola za koje nisu ispunjavali uvjete, te su time ostvarili (imovinsku) korist, dok je drugim prijevoznicima koji nisu dobili dozvole, a ispunjavali su uvjete, pričinjena šteta ili je nanesena teža povreda njihovih prava. S tim u vezi je ukazano i na to da je u prvostepenoj presudi navedeno da nije na pouzdan način utvrđeno u kojem iznosu je pribavljena imovinska korist za svakog od prijevoznika, pa da su zbog toga radnje apelanata i kvalificirane kao osnovni, a ne kvalificirani oblik krivičnog djela iz člana 220. stav 1. KZBiH.
31. U vezi sa žalbenim navodima koji su se ticali osam oštećenih pravnih lica, Apelaciono vijeće je ukazalo na to da je nesporno utvrđeno da su predstavnici osam pravnih lica izjavili da su pretrpjeli štetu u vidu izgubljene dobiti, odnosno predstavnik Coca-Cole je izjavio da je pretrpio štetu u pravu, ali ne i materijalnu štetu, zatim da se predstavnici pravnih lica nisu mogli izjasniti o visini štete, da većina nije postavila imovinskopravni zahtjev (izuzev dva pravna lica). Ocjenjujući nalaz vještaka Kovačevića, Apelaciono vijeće je zaključilo da je osam pravnih lica trebalo dobiti 15 CEMT dozvola, a nije. Prigovor odbrane da su uvaženi prigovori tri pravna lica, te da se radi o pet a ne osam oštećenih, ocijenjen je neosnovanim jer u vrijeme vođenja krivičnog postupka protiv apelanata nije utvrđeno a ni dokazano da li su pojedini oštećeni u upravnim postupcima naknadno dobili traženi broj dozvola, da li su nakon prigovora izjavljivane žalbe i da li je pokrenut upravni spor. Apelaciono vijeće je ukazalo na iskaze saslušanih predstavnika oštećenih pravnih lica, te zaključilo da je u vrijeme vođenja krivičnog postupka, a što je u konačnici i važno u konkretnom

slučaju, nesporno utvrđeno da su predstavnici oštećenih prijevoznika izjavili da su bili oštećeni radnjama koje su preduzimali apelanti i da su u tom smislu dokazani optužni navodi u kontekstu nedodjeljivanja CEMT dozvola, a koje su, prema nalazu i mišljenju vještaka, morali dobiti s obzirom na priloženu dokumentaciju.

32. Apelaciono vijeće je istaklo da, ukoliko se ima u vidu da podjela Komisije u tri grupe nije bila u skladu s propisanim pravilima, onda nije sporno da je dodjeljivanjem dozvola prijevoznicima u okviru grupa čiji su predsjednici bili apelanti Šekara i Šego, a koji nisu ispunjavali uvjete za dodjelu, istovremeno nanesena šteta prijevoznicima iz treće grupe koji su ispunjavali uvjete predviđene za dodjelu, jer su dozvole koje su pripadale njima dodijeljene prijevoznicima koji nisu ispunjavali uvjete za to. Kako je Komisija trebala biti jedinstvena, onda je odlučivanje o dodjeli dozvola trebalo biti u okviru jedne Komisije, tj. jedinstveno, rangirajući sve prijevoznike prema ispunjenosti uvjeta ili ako već nisu postupili tako onda im je bila obaveza da pri sastavljanju jedinstvene liste još jednom provjere, uz učešće svih članova Komisije, ispravnost rangiranja prijevoznika i otklone propuste, odnosno uključe osam oštećenih prijevoznika, a što svjesno nisu učinili. Shodno navedenom, zaključeno je da nije prihvatljiv stav da bi svako trebao odgovarati za svoje, kao i da se i tim posredno potvrđuje i priznaje da je dodjela vršena po nacionalnom ključu.
33. Najzad, Apelaciono vijeće je zaključilo da zbog svih navedenih razloga nije osnovana tvrdnja apelanata da je materijalno pravo proizvoljno primijenjeno. S tim u vezi je ukazano na to da je prvostepeni sud na osnovu provedenih dokaza nesumnjivo utvrdio da su apelanti na način kako je opisano u izreci i obrazloženju prvostepene presude počinili predmetno krivično djelo. Prema ocjeni Apelacionog vijeća, prvostepeni sud je našao da su apelanti kao službena lica Ministarstva, u svojstvu predsjednika i članova Komisije, na opisani način raspodijelili CEMT dozvole pravnim licima u BiH iako su bili svjesni da je takav način raspodjele dozvola protivan čl. 3. i 17. Pravilnika i Poslovniku o radu Komisije, kao i da 112 pravnih lica kojim su dozvole dodijeljene ne ispunjavaju uvjete iz člana 19. Pravilnika i Obavještenja, te da ukupno osam od 443 pravnih lica koji su predali zahtjev za dobijanje dozvola nisu dobili niti jednu dozvolu iako su ispunjavali uvjete za dodjelu 15 dozvola. Oni su na taj način teško povrijedili prava tih pravnih lica, a u isto vrijeme pribavili korist pravnim licima koja nisu ispunjavala uvjete propisane zakonom, a dobili su dozvole. Slijedom navedenog, zaključeno je da je prvostepeni sud radnje apelanata pravilno kvalificirao kao krivično djelo iz člana 220. stav 1. KZBiH.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

34. Svi apelanti tvrde da im je osporenim presudama povrijeđeno pravo iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije. Apelant Ajkunić još smatra da je osporenim presudama povrijeđeno i pravo iz člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju u vezi s pravima iz člana 14. ZKPBiH, kao i da je povrijeđen princip iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Najzad, apelant Šekara smatra i da mu je osporenim presudom povrijeđeno pravo iz člana 2. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju.

- Navodi o povredi prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije

35. Svi apelanti tvrde da im je osporenim presudama povrijeđeno pravo iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije. Apelant Ajkunić još smatra da je osporenim presudama povrijeđeno i pravo iz člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju u vezi s pravima iz člana 14. ZKPBiH, kao i da je povrijeđen princip iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Najzad, apelant Šekara smatra i da mu je povrijeđeno pravo iz člana 2. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju.

36. U prilog tvrdnji o povredi prava na pravično suđenje navodi svih apelanata u suštini se svode na tvrdnje da su u obrazloženju osporene presude Apelacionog vijeća izostali valjani razlozi i obrazloženja u čemu se sastoje elementi bića krivičnog djela za koje su proglašeni krivim. U opširnim navodima problematizirani su razlozi i obrazloženja na kojim je zasnovan zaključak o pojmu službenog lica i službenog ovlaštenja i njegovom iskorištavanju i prekoračenju, radnji izvršenja i tumačenju činjenja i nečinjenja, pojmu umišljaja i s tim u vezi postojanju prethodnog dogovora i motiva djelovanja, odnosno izostanak bilo kakvih razloga i obrazloženja koji bi uputili na postojanje subjektivnog odnosa prema djelu za koje su proglašeni krivim.

37. Također, apelanti smatraju da su neprihvatljivi razlozi i obrazloženja u pogledu žalbenih navoda koji su se ticali zakonitosti dokaza, tj. iskaza svjedoka Kopića, Dragaša, Spahića i Bušića koji su kao članovi iste Komisije također prvobitno bili optuženi u predmetu, a na čijim iskazima su u odlučujućoj mjeri zasnovane osporene odluke. Apelant Šego još smatra da mu je zbog propusta da se utvrdi na koji način su ta lica dovedena u svojstvu svjedoka povrijeđeno i pravo na odbranu. U vezi s iskazima tih svjedoka smatraju da je izostala brižljiva i savjesna ocjena jer činjenica da su bili optuženi u istom predmetu *prima facie* stvara sumnju u valjanost takvog svjedočenja.

38. Također, apelanti ukazuju i na to da je Apelaciono vijeće njihove žalbene navode koji su se ticali bitnih povreda odredaba krivičnog postupka ispitalo kao navode o pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, a kako bi bili onemogućeni da se obrate Ustavnom sudu jer se taj sud ne bavi pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem. Najzad, u opširnim navodima apelanti tvrde da je izostala brižljiva i savjesna ocjena dokaza, pa da je s tim u vezi povrijeđen i princip *in dubio pro reo*, zatim da su zanemareni i nisu ocijenjeni dokazi odbrane, da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno i da je proizvoljno primijenjeno materijalno pravo.
39. Apelanti u suštini tvrde da je osporena presuda Apelacionog vijeća sadržajno identična presudi koja je bila predmet razmatranja u Odluci Ustavnog suda broj AP 3623/13. Prema njihovom mišljenju, povreda prava na pravično suđenje utvrđena u navedenoj odluci Ustavnog suda nije otklonjena ni presudom koja je osporena predmetnom apelacijom, odnosno osporenim presudom Apelacionog vijeća nisu poštovani stavovi iz navedene odluke Ustavnog suda.

- Navodi o povredi prava iz člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju u vezi s pravima iz člana 14. ZKPBiH, te principa iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine

40. Apelant Ajkunić je ukazao na to da je Komisija imala sedam članova, da su svi, u principu, bili prisutni na svih šest sastanaka, da su svi imali jednaka prava, da su zajednički dogovorili način rada, da su svi potpisali interne liste koje, kako navodi, Sud BiH i Tužilaštvo BiH nazivaju nacionalnim, kao i da su jednoglasno usvojili jedinstvenu listu protiv koje nije glasao niti jedan član Komisije, niti je neko izdvojio svoje mišljenje. Prema njegovom mišljenju, bez učešća svih članova Komisije nije moglo da se odluči o dozvolama. Ukazuje i na to da su neki članovi Komisije bili uključeni i u odlučivanje o prigovorima, te najzad da niti jedan od članova nikad nije izjavio ili prigovorio da je nezadovoljan svojim položajem u Komisiji, odnosno podnio ostavku. Shodno navedenom, prema njegovom mišljenju, svi članovi Komisije nalazili su se u istoj ili veoma sličnoj situaciji kad je u pitanju njihov rad, a time i odgovornost, odnosno i resorni ministar koji je davao upute za rad i koji je potpisivao sve akte. Sve navedeno, prema njegovom mišljenju, upućuje na zaključak da nije bilo moguće voditi krivični postupak samo protiv jednog broja članova Komisije, a protiv drugih odustati od optužnice i predložiti ih kao svjedoke optužbe. Apelant ističe i da je kriterij „dominantne uloge“ pojedinih članova Komisije proizvoljno utvrđen jer je suprotan činjenicama predmeta. S tim u vezi je ukazao na to da je jedan isti činjenični supstrat prvobitne optužnice teretio sve članove Komisije, a da je naknadno, bez bilo kakvog razumnog obrazloženja, tumačen samo u odnosu na tri člana Komisije. Na taj način, kako on smatra, kreira se pravna nesigurnost jer građanin u zakonu ne može da prepozna po kojem kriteriju se odlučuje ko će imati ulogu svjedoka a ko optuženog. Prema njegovom mišljenju, tužiočevo ovlaštenje da pokrene i vodi krivični postupak nije bezuvjetno i ono

se mora tumačiti u vezi s članom 17. ZKPBiH kojim je određena obaveza organa gonjenja da procesuiraju svakog ukoliko postoje dokazi da je učinjeno krivično djelo. Odrednica iz citiranog člana „ukoliko zakon ne propisuje što drugo“, prema njegovom mišljenju, odnosi se na mogućnost da lice koje je u istoj ili sličnoj situaciji kao i drugi počinioci krivičnog djela, pod uvjetima iz člana 230. ZKPBiH, zaključi sporazum o krivnji jer ukoliko pomogne u otkrivanju krivičnog djela „činom pokajanja“ to mu može donijeti određene beneficije, ali zakon ne propisuje mogućnost oslobađanja za čin svjedočenja. Također, apelant tvrdi i da takvi svjedoci moraju biti proglašeni pristranim (predmet Evropskog suda, *Hauschildt protiv Danske*, stav 48), te da je postojao osnov za primjenu člana 10. stav 3. ZKPBiH, posebno imajući u vidu zapisnike o ispitivanju prvobitno osumnjičenih članova Komisije i zapisnike o njihovom ispitivanju u svojstvu svjedoka. Pri tom apelant ukazuje i na to da je osporenim prvostepenom presudom utvrđena neka vrsta djelimične odgovornosti i za preostala četiri člana Komisije, odnosno drugostepenom presudom i za ministra, iako krivično zakonodavstvo ne poznaje taj institut. Najzad, kako smatra apelant, nesporno je da sud ne optužuje, ali i da je zadatak suda da pazi po službenoj dužnosti da se princip akuzatornosti ne primjenjuje na selektivan način. Najzad, apelant ističe da je sve navedeno rezultiralo selektivnom primjenom pravde koja je klasičan vid diskriminacije u vezi s pravom na pravično suđenje.

- Navodi o povredi prava iz člana 2. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju

41. Apelant Šekara je u prilog povredi navedenog prava istakao da osporena drugostepena presuda nema ni naznake odluke kojom su stvarno i suštinski preispitani njegovi žalbeni navodi, da naznake da se usvajaju stavovi prvostepenog suda ili da određeni žalbeni navod nije osnovan bez odgovarajućeg obrazloženja nisu dovoljni ni prihvatljivi ni u smislu prava na pravično suđenje ni prava na žalbu. Apelant tvrdi da je drugostepeni sud u osporenoj presudi uspostavio stroga pravila u vezi s podnosiocem žalbe u smislu člana 306. ZKPBiH, ali da ta pravila ne poštuje i da žalbene navode o bitnim povredama odredaba krivičnog postupka, protivno tim pravilima, tumači kao drugi žalbeni osnov, tj. kao pogrešno i nepotpuno činjenično stanje i protivno bilo kojoj zakonskoj odredbi. Prema njegovom mišljenju, mnogo je lakše odbiti žalbu uz obrazloženje da je netačan interpretirani iskaz svjedoka ili da izostanak ocjene iskaza svjedoka nije doveo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, nego da navedeno ne predstavlja bitnu povredu ZKP i pri tom zanemariti da se kod postojanja apsolutno bitne povrede ZKP njen utjecaj na presudu pretpostavlja, a taj utjecaj je štetan. Kako smatra apelant, u konkretnom slučaju očigledna je povreda iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKPBiH.

b) Odgovor na apelaciju

42. Sud BiH je u odgovoru na navode iz apelacije najprije konstatirao da se u apelacijama ne navode novi argumenti ili dokazi koji već nisu bili istaknuti u žalbama na prvostepenu presudu od 18. juna 2012. godine, te da su kao takvi ocijenjeni i razmatrani i u presudi Apelacionog vijeća od 22. decembra 2014. godine. Sud BiH je neosnovanom ocijenio tvrdnju da je neosnovano i paušalno tumačen član 220. stav 1. KZBiH, posebno s aspekta umišljaja u okviru kojeg se polemizira i naglašava pogrešno utvrđeno činjenično stanje. Apelaciono vijeće se u tom dijelu pozvalo na razloge i obrazloženja iz svoje presude u kojoj je iskazan stav da su apelanti prilikom preduzimanja opisanih radnji postupali umišljajno, odnosno da je kod njih postojala volja i svijest u odnosu na nastupanje opisanih posljedica, tj. pogodovanje jednima i oštećenje ili povreda prava drugih. Apelaciono vijeće je ukazalo na to da je, imajući u vidu činjenični supstrat inkriminiranih radnji opisanih u izreci prvostepene presude, zaključilo da iz provedenih dokaza, koje je ispravno i detaljno ocijenilo i prvostepeno vijeće, nedvojbeno proizlaze obilježja bića krivičnog djela za koje su apelanti proglašeni krivim, odnosno da su radnje apelantata na osnovu pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja kvalificirane kao krivično djelo iz člana 220. stav 1. KZBiH. Najzad, Apelaciono vijeće je zaključilo da je u presudi od 22. decembra 2014. godine posebna pažnja posvećena primjećivanjima i datim instrukcijama Ustavnog suda u pogledu detaljnijeg obrazlaganja svih spornih pitanja u vezi s bitnim elementima bića krivičnog djela za koje su apelanti proglašeni krivim, odnosno da je Apelaciono vijeće, isključivo poštujući odluku Ustavnog suda, navelo i detaljno obrazložilo sve stavove i zaključke iznesene u konkretnom slučaju u vezi sa svim istaknutim primjećivanjima Ustavnog suda.
43. Tužilaštvo BiH je u odgovoru na navode iz apelacije ukazalo na to da je u toku postupka pred prvostepenim sudom proveden, između ostalih, kao dokaz zapisnik sa sastanka Komisije od 15. decembra 2006. godine, gdje je na sjednici Komisije apelant Šego, nakon dogovora s apelantima Šekarom i Ajkunićem, dogovorio i izvršio raspodjelu prijevoznika po nacionalnom osnovu suprotno Pravilniku, na način da CEMT dozvole podijeli po kriteriju 1/3 za Republiku Srpsku, 2/3 za FBiH, tj. 60% Bošnjacima, a 40% Hrvatima. S tim u vezi ukazano je i na iskaze pojedinačno navedenih svjedoka koji su te navode potvrdili, a što je i detaljno opisano u prvostepenoj presudi. Tužilaštvo BiH je zaključilo i da je u prvostepenoj presudi detaljno obrazloženo da su apelanti prilikom raspodjele CEMT dozvola postupali s direktnim umišljajem, te da je Apelaciono vijeće na zasnovanim činjenicama ukazalo i na kraju prihvatilo materijalne dokaze iz kojih proizlazi postupanje s direktnim umišljajem. Pri tom, neosnovanim su ocijenjene tvrdnje apelantata da su imali samo četiri dana da riješe zahtjeve 443 prijevoznika. U vezi s tim je istaknuto da apelanti nisu bili zaduženi za evidenciju prispjele dokumentacije već je to bila obaveza dvojice pripravnika, koji

su na osnovu prispjele dokumentacije napravili tabelu (T-30) i tako popunjenu tabelu dostavili apelantima koji su raspodjelu izvršili na osnovu nje, s obzirom na to da nisu imali nikakvu drugu evidenciju. Također, ukazano je na to da su dva pripravnika, saslušana u svojstvu svjedoka, potvrdila da su u tabeli bili unijeti podaci za svakog prijevoznika, da je bilo naznačeno šta su od tražene dokumentacije dostavili odnosno nisu dostavili, kao i da su to potvrdili članovi Komisije saslušani u svojstvu svjedoka Kopića, Spahića i Bušića. U vezi s tvrdnjom da su iskazi navedena tri svjedoka, kao i svjedoka Dragaša nezakoniti dokazi, Tužilaštvo BiH je istaklo da, prema stavu Suda BiH (predmet *Turković Zijad i dr.*, predmet *Čaušević Haris i dr.*), ne postoje zakonske smetnje da lice koje je optuženo bude saslušano kao svjedok u istom predmetu. Ukazano je na to da su navedena lica bila članovi Komisije, da je Tužilaštvo nakon odustajanja od optužbe protiv njih predložilo da budu saslušani kao svjedoci, da su oni detaljno opisali rad Komisije i istakli da su kompletnu odluku o raspodjeli donijeli apelanti, a da su oni pod pritiskom morali da je potpišu. Pri tom, ukazano je i na to da Ekrem Spahić nije ni potpisao konačnu listu raspodjele, što je vidljivo po samim potpisima Odluke. Dalje, istaknuto je i da ti svjedoci nisu svjedočili pod bilo kakvom prinudom ili ucjenama, da su prilikom saslušanja, kojim su prisustvovali i njihovi advokati, poučeni o svojim pravima, te da niko nije istakao bilo kakav prigovor. Najzad, navedeno je i da je Sud BiH detaljno obrazložio da su iskazi tih svjedoka uvjerljivi i tačni. Neosnovanim su ocijenjene tvrdnje da su svi članovi imali na raspolaganju interne baze podataka u kojim su mogli vršiti provjere, te je ukazano na to da je prema dopisu Ministarstva baza podataka uspostavljena tek 2010. godine, kao i da, u slučaju da su postojali podaci o kojim je vođena službena evidencija, u Obavještenju ne bi bilo navedeno da nepotpuna dokumentacija neće biti uzeta u razmatranje već da nije potrebno dostavljati dokumentaciju o kojoj se vodi službena evidencija. Također, neosnovanom je ocijenjena i tvrdnja o povredi principa *in dubio pro reo* jer je Sud BiH nakon detaljne analize svih provedenih dokaza zaključio da postoji čvrsto uvjerenje da su apelanti počinili krivično djelo za koje su proglašeni krivim.

V. Relevantni propisi

44. Krivični zakon Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06 i 32/07) u relevantnom dijelu glasi:

Osnovni pojmovi

Član 1.

(3) *Službeno lice je izabrani ili imenovani funkcioner u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti Bosne i Hercegovine i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje vrše određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; lice koje stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama; ovlašteno lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu zakona povjereno vršenje javnih ovlaštenja, a koje u okviru tih ovlaštenja obavlja određenu dužnost; te drugo lice koje uz naknadu ili bez naknade obavlja određenu službenu dužnost na osnovu ovlaštenja iz zakona ili drugog propisa donesenog na osnovu zakona.*

(4) *Kad je kao počinitelj određenog krivičnog djela označeno službeno lice, lica iz stava (3) ovog člana mogu biti počinioci tih djela ako iz obilježja pojedinog krivičnog djela ili iz pojedinog propisa ne proizlazi da počinitelj može biti samo neko od tih lica.*

(5) *Odgovorno lice je lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je s obzirom na njegovu funkciju ili na osnovu posebnog ovlaštenja povjeren određeni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donesenih na osnovu zakona, ili općeg akta privrednog društva ili druge pravne osobe u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovođenje proizvodnim ili nekim drugim privrednim procesom ili na nadzor nad njima. Odgovornim licem smatra se i službeno lice u smislu stava (3) ovog člana kada su u pitanju radnje kod kojih je kao počinitelj označeno odgovorno lice, a nisu propisane kao krivično djelo odredbama glave o krivičnim djelima protiv službene i druge odgovorne dužnosti, ili odredbama o krivičnim djelima koje počini službeno lice propisanim u nekoj drugoj glavi ovog zakona ili drugim zakonom Bosne i Hercegovine.*

(6) *Kad je kao počinitelj krivičnih djela označeno službeno ili odgovorno lice, sva lica iz stavova (3) i (5) ovog člana mogu biti počinioci tih djela, ukoliko iz zakonskih obilježja pojedinog krivičnog djela ne proizlazi da počinitelj može biti samo neko od tih lica.*

Umišljaj

Član 35.

(1) Krivično djelo može biti učinjeno s direktnim ili eventualnim umišljajem.

(2) *Učinitelj postupka s direktnim umišljajem kada je bio svjestan svog djela i htio njegovo učinjenje.*

(3) *Učinitelj postupka s eventualnim umišljajem kada je bio svjestan da zbog njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je pristao na njeno nastupanje.*

Zloupotreba položaja ili ovlaštenja

Član 220. stav 1.

(1) *Službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine, koja iskorištavanjem svog službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračivši granice svog službenog ovlaštenja ili ne izvršivši svoje službene dužnosti, pribavi sebi ili drugom kakvu korist, drugom nanese kakvu štetu ili teže povrijedi prava drugog, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.*

45. Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09 i 16/09) u relevantnom dijelu glasi:

Član 14.

Jednakost u postupanju

(1) *Sud je dužan da stranke i branioca tretira na jednak način i da svakoj od strana pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu.*

(2) *Sud, Tužitelj i drugi organi koji učestvuju u postupku dužni su s jednakom pažnjom da ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete osumnjičenog, odnosno optuženog, tako i one koje im idu u korist.*

Član 285.

Presuda kojom se optuženi oglašava krivim

(1) *U presudi kojom se optuženi oglašava krivim, Sud će izreći:*

a) *za koje se krivično djelo optuženik oglašava krivim, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela, kao i onih od kojih ovisi primjena određene odredbe Krivičnog zakona,*

(...)

Član 290.

Sadržaj presude

(...)

(4) *Ako je optuženi oglašen krivim, izreka presude mora obuhvatiti potrebne podatke iz člana 285. ovog zakona, a ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora obuhvatiti opis djela za koje je optužen i odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtjevu, ako je bio postavljen.*

(...)

(6) *U obrazloženju presude Sud će iznijeti razloge za svaku tačku presude.*

(7) *Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz pročitao, kojim razlozima se rukovodio pri rješavanju pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li postoji krivično djelo i krivična odgovornost optuženog i pri primjenjivanju određenih odredaba Krivičnog zakona na optuženog i njegovo djelo.*

(8) *Ako je optuženom izrečena kazna, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti Sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne. Sud će posebno obrazložiti kojim se razlozima rukovodio pri odluci da kaznu treba ublažiti ili optuženog osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu ili da treba izreći mjeru sigurnosti ili oduzimanje imovinske koristi.*

Član 297.

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

(1) *Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji:*

(...)

i) *ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda,*

k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

46. Zakon o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu („Službeni glasnik BiH“ broj 1/02) u relevantnom dijelu glasi:

Član 4. tačka 4.

"dozvola" je dokument, izdat od strane nadležnog organa predviđenog ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom, na osnovu koga se prijevozniku dozvoljava obavljanje međunarodnog prijevoza;

Član 28. st. 1. i 4.

Dozvole za prijevoz roba koje nadležnom ministarstvu dostave nadležni organi drugih država i Konferencija evropskih ministara transporta (CEMT), domaćim prijevoznicima izdaje nadležno ministarstvo.

Bliže odredbe o kriterijima, postupku i načinu raspodjele stranih dozvola za prijevoz roba domaćim prijevoznicima, pravilnikom propisuje ministar.

47. Pravilnik o kriterijima, postupku i načinu raspodjele stranih dozvola za prijevoz tereta domaćim prijevoznicima („Službeni glasnik BiH“ broj 35/02) u relevantnom dijelu glasi:

Član 3.

Raspodjelu bilateralnih i CEMT dozvola obavlja Ministarstvo.

Ministarstvo dozvole, koje dobije od stranih država, raspodjeljuje na nadležna ministarstva entiteta i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: nadležna ministarstva) i to:

za prijevoznike iz Federacije Bosne i Hercegovine raspodjeljuje 2/3 dozvola, koje distribuira Ministarstvo prometa i komunikacija Federacije Bosne i Hercegovine,

za prijevoznike iz Republike Srpske raspodjeljuje 1/3 dozvola, koje distribuira Ministarstvo saobraćaja i veza Republike Srpske,

za prijevoznike iz Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine raspodjela se obavlja iz kvote koja se dodjeljuje Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Raspodjelu i distribuciju CEMT dozvola prijevoznicima obavlja Ministarstvo.

Član 17.

Ministarstvo, u skladu sa uputstvom CEMT-a, svake godine raspodjeljuje CEMT dozvole domaćim prijevoznicima, uz uvažavanje kriterija, načina i postupka propisanih Zakonom i ovim pravilnikom.

Ministarstvo, putem sredstava javnog informiranja, obavještava prijevoznike o roku za podnošenje zahtjeva, potrebnoj dokumentaciji, minimalnim uvjetima i osnovnim kriterijima za učestvovanje u dodjeli CEMT dozvole.

Prijedlog podjele CEMT dozvola korisnicima priprema Komisija za raspodjelu CEMT dozvola (u daljem tekstu: Komisija), najkasnije do 30. novembra tekuće godine.

Komisiju čine predstavnici Ministarstva, koje rješenjem imenuje ministar civilnih poslova i komunikacija.

Član 19.

Zahtjev za dobijanje CEMT dozvole zainteresovani prijevoznik dostavlja Ministarstvu u određenom roku i na propisanom obrascu (Prilog 5).

U zahtjevu se navodi slijedeće:

- o broj dozvola;*
- o vrsta dozvola;*
- o period korištenja.*

Prijevoznik uz zahtjev prilaže slijedeću dokumentaciju:

(...)

Zahtjev prijevoznika koji je dostavljen nakon određenog roka za predaju, kao i zahtjeve sa nepotpunom ili netačnom dokumentacijom, Ministarstvo neće razmatrati.

Ministarstvo ima pravo provjere priložene dokumentacije, putem nadležnih organa u Bosni i Hercegovini.

(...)

Član 20.

Prijevoznik koji nije zadovoljan raspodjelom CEMT dozvola može pismenim putem podnijeti prigovor Komisiji, u roku od osam dana od dana prijema odluke.

Komisija je obavezna odlučiti po prigovoru prijevoznika u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.

Na odluku Komisije po prigovoru, prijevoznik ima pravo uložiti žalbu Ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema odluke.

Protiv rješenja Ministarstva, koje je konačno u upravnom postupku, može se pokrenuti upravni spor kod suda Bosne i Hercegovine.

48. Odluka o imenovanju Komisije za raspodjelu CEMT dozvola za 2007. godinu (ministar Ministarstva komunikacija i prometa BiH 2006. godine) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

Komisija je dužna da u skladu sa odredbama Pravilnika o kriterijima, postupku i načinu raspodjele stranih dozvola za prijevoz domaćim prijevoznicima („Službeni glasnik BiH“ broj 35/02) i kriterijima za raspodjelu CEMT dozvola, sačini prijedlog raspodjele CEMT dozvola, odluči o prigovorima na prijedlog raspodjele CEMT dozvola i donese odluku o raspodjeli CEMT dozvola.

Komisija je dužna dostaviti ministru komunikacija i transporta konačnu listu raspodjele CEMT dozvola potpisanu od strane svih članova komisije kao i izvještaj o radu.

49. Poslovnik o radu Komisije za raspodjelu CEMT dozvola za 2007. godinu u relevantnom dijelu glasi¹:

Član 2.

Komisija organizira i vodi postupak raspodjele CEMT dozvola i s tim u vezi donosi odluke i druge akte u skladu sa Zakonom o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prometu i Pravilnikom o kriterijima, postupku i načinu raspodjele stranih dozvola za prevoz domaćim prevoznicima.

Član 3.

O utvrđivanju bližih kriterija za raspodjelu i o konačnoj raspodjeli CEMT dozvola, Komisija odlučuje u punom sastavu. Odluka je punovažna ako je za nju

---

¹ Ustavnom sudu nije predložen Poslovnik o radu. Članovi 2, 5. i 6. preuzeti su iz teksta navedenog u Presudi Suda BiH broj S1 2 K 003346 10 K od 18. juna 2012. godine. Član 3. preuzet je iz teksta navedenog u apelaciji apelanta Šege.

glasalo najmanje 5 (pet) članova Komisije. Član Komisije ne može biti suzdržan od glasanja.

Član 5.

Odluku o utvrđivanju jedinstvene liste raspodjele CEMT dozvola za 2007. godinu, Komisija će objaviti na službenoj stranici Ministarstva a zatim pojedinačno obavijestiti prijevoznika o vrsti i broju CEMT dozvola koja im je dodijeljena.

Član 6.

Komisija je dužna, po okončanju postupka raspodjele CEMT dozvola za 2007. godinu, ministru komunikacija i prometa dostaviti Izvještaj sa pregledom prevoznika i vrsti i broju dodijeljenih dozvola.

VI. Dopustivost

50. U skladu s članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu, kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.
51. U skladu s članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome osporava, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.
52. Međutim, prema članu 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može izuzetno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnog suda, ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i osnovnih sloboda koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni instrumenti za zaštitu ljudskih prava koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. U konkretnom slučaju apelanti su se obratili Ustavnom sudu zbog nedonošenja odluke o žalbi u razumnom roku u smislu prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, pa je, s obzirom na te apelacione navode i odredbu člana 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda (odredba člana 16. stav 3. prethodnih Pravila), apelacija bila dopustiva u i vrijeme njenog podnošenja. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.
53. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, te člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

54. Apelanti tvrde da im je osporenim presudama povrijeđeno pravo iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Pravo na pravično suđenje

55. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

56. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

57. Apelanti tvrde da su u osporenim presudama izostali razlozi i obrazloženja u pogledu elementa bića krivičnog djela za koje su proglašeni krivim, kao i načina na koji su navedeno djelo počinili. Apelanti tvrde da su na propuste u tom dijelu izričito ukazivali u svojim žalbama, ali da je drugostepeni sud propustio da odgovori na te, prema njihovom mišljenju, suštinske navode.

58. Ustavni sud podsjeća na to da, prema praksi Evropskog suda koja odražava princip vezan za pravilno administriranje pravde, presude sudova i tribunal trebaju adekvatno iznijeti razloge na kojim su zasnovane (vidi Evropski sud, *Papon protiv Francuske*, aplikacija broj 64666/01, odluka o dopustivosti od 15. januara 2001. godine). Mjera u kojoj će se primjenjivati obaveza davanja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i zbog toga pitanje da li je sud propustio da ispuni obavezu davanja razloga mora biti utvrđena u okolnostima svakog konkretnog slučaja (vidi Evropski sud, *Ruiz Torija protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994, stav 29, serija A, broj 303-A; *Higgins i drugi protiv Francuske*, presuda od 19. februara 1998. godine, Izvještaji 1998-I, p. 60, stav 42). Domaći sudovi s dovoljno jasnoće trebaju ukazati na osnove na kojim su zasnovali svoju odluku tako da licu u pitanju omoguće efikasno korištenje dostupnih pravnih lijekova (vidi Evropski sud, *Hadjianastassiou protiv Grčke*, presuda od 16. decembra 1992. godine; *Boldea protiv Rumunije*, presuda od 15. maja 2007. godine). Osim toga, obrazložena odluka služi da stranama u postupku pokaže da su bile saslušane i tako doprinosi da odluka bude prihvaćena s više spremnosti

od strane u pitanju. Također, obrazložena odluka znači da ona mora biti zasnovana na objektivnim kriterijima i da zaštićuje pravo na odbranu.

59. Dalje, iako član 6. stav 1. obavezuje sudove da daju razloge za njihove odluke, to se ne može shvatiti kao zahtjev za detaljan odgovor na svaki argument (vidi Evropski sud, *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine, serija A, broj 288, p. 20, stav 61). Međutim, iz obrazloženja odluke mora biti jasno da su razmotrena suštinska pitanja u konkretnom slučaju (vidi *Boldea protiv Rumunije*, stav 30). Odbijajući žalbu, žalbeni sud može, u principu, jednostavno potvrditi razloge iz presude nižestepenog suda (vidi, *mutatis mutandis*, *Helle protiv Finske*, presuda od 19. decembra 1997. godine, Izvještaji 1997-VIII, p. 2930, st. 59-60; *García Ruiz protiv Španije* [GC], aplikacija broj 30544/96, stav 26, ECHR 1999-I). Međutim, pojam pravičnog postupka zahtijeva da se domaći sud, koji je dao oskudna obrazloženja svojih odluka, bilo unoseći obrazloženja nižestepenog suda ili na drugi način, zapravo bavi suštinskim pitanjima koja su mu podnesena na presuđivanje, te da samo ne potvrđuje, bez daljnjih napora, zaključke do kojih je došao nižestepeni sud (vidi, *Helle protiv Finske*, st. 59-60). Najzad, kada se žalbeni navodi suštinski odnose na nedostatak razloga i obrazloženje u odluci nižestepenog suda, još je važnije da žalbeni sud da svoje razloge i obrazloženja (vidi Evropski sud, *Hirvisaari protiv Finske*, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 32).
60. Ustavni sud podsjeća na to da je u Odluci o dopustivosti i meritumu broj AP 3623/13 od 7. oktobra 2014. godine ukazao na sljedeće (tačka 100): „(...) iz obrazloženja osporene drugostepene presude ne proizlazi šta su bila službena ovlaštenja Komisije koja su apelanti, iskoristivši službeno svojstvo predsjednika i članova Komisije prekoračili, tako što su *njih trojica donijeli odluku o raspodjeli dozvola*, iako je za punovažnost odluke bilo potrebno da Komisija odlučuje u punom sastavu i da za nju glasa pet od sedam članova Komisije bez prava ijednog člana da bude suzdržan, odnosno da li je odluka Komisije bila i konačna s obzirom na član 20. Poslovnika prema kojem je odluka Ministarstva po žalbi predstavljala konačnu odluku u upravnom postupku. Također, ni iz obrazloženja osporene drugostepene presude ne proizlazi kako je raspodjela dozvola izvršena protivno članu 3. Poslovnika s obzirom da ne proizlazi da je utvrđeno da je konkretnom raspodjelom ovaj princip narušen odnosno povrijeđen kao ni kako je utvrđeno da je raspodjela vršena po nacionalnom ključu i s tim u vezi da su povlaštena preduzeća bošnjačka, hrvatska i srpska. Najzad, ni iz obrazloženja osporene drugostepene presude ne proizlazi na koji način je svako od apelanata *odlučio* da dozvole dobiju pobrojana hrvatska, srpska i bošnjačka preduzeća iako ne ispunjavaju uvjete za to s obzirom na način odlučivanja u Komisiji, kao i da ne proizlazi ko je trebalo da provjeri da li je uz zahtjeve predočena i potrebna dokumentacija kao dokaz o

ispunjenosti uvjeta, odnosno ne proizlazi da su ovu provjeru vršili samo apelanti. Ovo osobito imajući u vidu da prema relevantnim odredbama Pravilnika (član 17) koji je eksplicitno naveden u izreci presude, Ministarstvo *raspodjeljuje* CEMT dozvole domaćim prevoznicima, a Komisija *priprema* Prijedlog podjele CEMT dozvola, što također proizlazi iz člana 2. Odluke o imenovanju (da je obaveza Komisije da *sačini prijedlog raspodjele* CEMT dozvola). Iz navedenog proizlazi da navedene radnje ne može preduzeti ni jedan pojedinac samostalno budući da ih može poduzeti isključivo Komisija kao kolektivni organ. Iz navedenog dalje slijedi da je ostalo nerazjašnjeno šta u okolnostima konkretnog slučaja predstavlja radnju izvršenja predmetnog krivičnog djela, odnosno na koji način su apelanti u smislu relevantnog člana 220. stav 1. KZBiH zloupotrijebili položaj ili ovlaštenje budući da je iz činjenica predmeta evidentno da apelanti *nisu donijeli odluku* o raspodjeli CEMT dozvola“. Ustavni sud je zaključio (tačka 104) da postoji povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada u obrazloženju osporene presude koja predstavlja konačnu odluku o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti izostanu razlozi i obrazloženja iz kojih proizlazi da je odgovoreno na suštinska pitanja istaknuta u žalbi koja su se odnosila na zaključak o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti.

61. U postupku pred redovnim sudovima apelanti su proglašeni krivim za krivično djelo zloupotreba položaja i ovlaštenja iz člana 220. stav 1. KZBiH. Prema zakonskoj definiciji, počilnac tog krivičnog djela može biti samo lice koje ima svojstvo službenog lica ili svojstvo odgovornog lica u institucijama BiH.
62. Apelanti su proglašeni krivim da su to krivično djelo počinili i kao službena i kao odgovorna lica u smislu člana 1. st. 3. i 4. KZBiH. Prvostepeni sud je zaključio, a s tim zaključkom u cjelini se saglasio i drugostepeni sud, da su apelanti u vrijeme postupanja u svojstvu članova Komisije imali svojstvo službenih lica u institucijama BiH u smislu člana 1. stav 3. KZBiH, i to apelant Šego na dužnosti sekretara Ministarstva i predsjednika Komisije, apelant Šekara bio je zaposlen na mjestu pomoćnika ministra i član Komisije, a apelant Ajkunić na mjestu višeg stručnog saradnika u Ministarstvu i član Komisije. Ustavni sud primjećuje da apelanti ni u postupku pred redovnim sudovima kao ni u apelaciji nisu osporavali da su bili predsjednik i članovi Komisije na osnovu ministrove odluke, te da su u tu Komisiju imenovani kao predstavnici Ministarstva.
63. Prema zakonskom određenju, navedeno krivično djelo može biti počinjeno iskorištavanjem službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračenjem granica svog službenog ovlaštenja ili neizvršavanjem službene dužnosti. Pri tom, navedenom zakonskom odredbom nije propisano u čemu se sastoji iskorištavanje položaja ili ovlaštenja ili prekoračenje granica ovlaštenja ili

neizvršenja službene dužnosti. Zbog toga je potrebno utvrditi propise (zakone, druge akte i sl.) kojim je određen službeni položaj ili ovlaštenje službenog ili odgovornog lica.

64. Apelanti su proglašeni krivim da su iskoristili svoj službeni položaj odnosno prekoračili granice svog službenog ovlaštenja.
65. Iz obrazloženja osporene drugostepene presude proizlazi da su apelanti s ostalim članovima Komisije (Bušić, Dragaš, Spahić i Kopic) imali zadatak da u skladu s odredbama Pravilnika sačine prijedlog raspodjele CEMT dozvola, odluče o raspodjeli CEMT dozvola i donesu odluku o raspodjeli CEMT dozvola. Ukazano je na to da je članom 2. Poslovnika o radu Komisije određeno da Komisija organizira i vodi postupak raspodjele CEMT dozvola i s tim u vezi donosi odluke i druge akte u skladu sa Zakonom o transportu i Pravilnikom, a članom 6. navedenog Poslovnika, da je Komisija dužna nakon okončanja postupka raspodjele CEMT dozvola dostaviti izvještaj s pregledom prijevoznika i pregledom vrste i broja dodijeljenih dozvola. Slijedom navedenog, zaključeno je da je u službena ovlaštenja Komisije spadalo i donošenje navedene odluke, što je Komisija zapravo i uradila, jer se iz onog što je utvrđeno u postupku jasno vidi da je Komisija ustrojila konačnu listu raspodjele navedenih dozvola, dakle donijela odluku o toj raspodjeli.
66. Drugostepeni sud je zaključio da je bez značaja za postojanje krivičnog djela i eventualne krivične odgovornosti članova Komisije to što odluku na kraju potpisuje sam ministar, jer je na odluci postupajućeg tužioca da li će i koga obuhvatiti optužbom. S tim u vezi je ukazano na to da prvo treba imati u vidu da ministrova eventualna odgovornost ne isključuje odgovornost članova Komisije, i drugo, i pod pretpostavkom da su članovi Komisije bili ovlašteni da pripreme samo prijedlog dodjele CEMT dozvola, time nije automatski isključena njihova eventualna odgovornost za kažnjive postupke koje su počinili pripremajući prijedlog, odnosno da i tako mogu biti povrijeđene službene dužnosti nepropisnim pogodovanjem pojedinim cestovnim prijevoznicima ili drugim vidovima nezakonitog kršenja službene pozicije, što je osnovno obilježje krivičnog djela iz člana 220. KZBiH.
67. Ustavni sud primjećuje da član 2. Odluke o imenovanju, kao i član 2. Poslovnika, a na koje ukazuje i drugostepeni sud, izričito upućuju na Pravilnik. Ustavni sud primjećuje da je Pravilnikom u članu 17. određeno da Komisija priprema prijedlog raspodjele CEMT dozvola. Članom 20. Pravilnika određeno je da se protiv odluke o raspodjeli može izjaviti prigovor o kojem odlučuje Komisija, da se protiv odluke povodom prigovora može izjaviti žalba Ministarstvu, da rješenje Ministarstva predstavlja konačnu odluku u upravnom postupku i da se protiv njega može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH. Iz navedenog nedvosmisleno proizlazi da u službena ovlaštenja Komisije, čiji

---

članovi su bili apelanti, nije spadalo i odlučivanje o žalbama na odluku o prigovoru, odnosno da je o izjavljenim žalbama na odluke o prigovoru odlučivalo Ministarstvo. Također, nesporno je da je tek odluka o žalbi, a što je u ministrovj nadležnosti, imala snagu konačne odluke u upravnom postupku. U obrazloženju osporene prvostepene presude ukazano je na to da je u postupku bilo nesporno da je na prvobitnu odluku o podjeli CEMT dozvola bilo ukupno 53 prigovora, određeni broj žalbi, dok je nesporno da niko od prijvoznika nije pokrenuo upravni spor u nadležnom sudu.

68. Imajući u vidu navedene odredbe Pravilnika, shodno kojem je Komisija bila dužna postupati i u smislu člana 2. Odluke o imenovanju i člana 2. Poslovnika o radu, iz obrazloženja osporenih presuda ne proizlazi na čemu je zasnovan zaključak da je u službena ovlaštenja Komisije spadalo i donošenje navedene odluke, odnosno da je Komisija ustrojila konačnu listu raspodjele. Naime, shodno navedenim odredbama, odluka o raspodjeli CEMT dozvola bila je konačna u upravnom postupku tek kada ministar odluči o izjavljenim žalbama, pa proizlazi da je konačna lista raspodjele mogla biti uspostavljena tek nakon njegove odluke. U prilog navedenom govori i član 5. Odluke o imenovanju u kojem je bilo određeno da Komisija donosi odluku o utvrđivanju jedinstvene liste raspodjele CEMT dozvola, a ne da donosi konačnu odluku o raspodjeli CEMT dozvola.
69. Apelaciono vijeće je ukazalo na to da u skladu s principom individualne krivične odgovornosti nema prijenosa krivičnogpravnog subjektiviteta s pojedinca, tj. fizičkog lica na kolektivna tijela odlučivanja, odnosno da odgovornost pojedinca, fizičkog lica, ne zavisi od odgovornosti kolektivnog tijela. Prema stavu drugostepenog suda, nesporno je da odluke načelno donosi Ministarstvo, ali da ono u tu svrhu formira određena tijela koja su obavezna da se u obavljanju postavljenih zadataka pridržavaju određenih propisa kojim se uređuju kriteriji i procedure za donošenje odluka, tj. pravila vršenja službe. S obzirom na to da su apelanti rješavajući predmetnu stvar postupali u svojstvu službenog lica, zaključeno je da jedino oni mogu biti izvršioi krivičnog djela koje im je stavljeno na teret. Drugostepeni sud je zaključio i da je to u skladu s određenjem pojma samog službenog lica za čiji status je dovoljno da u okviru konkretnog položaja ili ovlaštenja obavlja određene samostalne radne funkcije na osnovu kojih to lice ima pravo odlučivanja. Drugostepeni sud je prihvatio kao nesporno da je odluku o raspodjeli dozvola donijela Komisija, odnosno da su za nju glasali i drugi članovi Komisije, ali je istaknuto da je u isključivoj ingerenciji tužilaštva odluka koga će optužiti. Također, ukazano je i na to da eventualna „krivnja drugih“ ne predstavlja osnov za oslobađanje od krivične odgovornosti.
70. Apelaciono vijeće je iskazalo stav da je za pojam službenog lica dovoljno da se u okviru konkretnog položaja ili ovlaštenja obavljaju određene samostalne radne funkcije na osnovu kojih lice u pitanju ima pravo odlučivanja, da su apelanti imali svojstvo službenog lica i da jedino oni u konkretnom

slučaju mogu biti izvršioi krivičnog djela koje im se stavlja na teret. U prilog navedenom ukazano je na princip individualne krivičnopravne odgovornosti, odnosno da nema prijenosa krivičnopravnog subjektiviteta s pojedinca, fizičkog lica, na kolektivna tijela odlučivanja, kao i da „krivnja drugih“ ne predstavlja osnov za oslobađanje od krivične odgovornosti.

71. Ustavni sud primjećuje da je Apelaciono vijeće ukazalo na to da ne spori da je navedenu odluku donijela Komisija, odnosno da su za nju glasali i ostali članovi. Iz obrazloženja osporene presude Apelacionog vijeća proizlazi da su apelanti odlukom ministra imenovani za predsjednika i članove Komisije. Iz navedene odluke ne proizlazi da je bilo kome od imenovanih lica u okviru konkretnog položaja ili ovlaštenja (kao predsjednika i/ili člana Komisije) bilo povjereno obavljanje određene samostalne radne funkcije na osnovu koje je bilo ko od njih imao pravo da sam odlučuje. U prilog navedenom govori i stav Apelacionog vijeća u obrazloženju osporene odluke da je Komisija bila jedinstvena, a što je, kako je ukazano, potvrdio i ministar u svom iskazu.
72. Dalje, Ustavni sud primjećuje da je članom 3. Poslovnika o radu bilo određeno da o utvrđivanju bližih kriterija za raspodjelu i o konačnoj raspodjeli CEMT dozvola Komisija odlučuje u punom sastavu, te da je odluka punovažna ako je za nju glasalo najmanje pet članova Komisije, te da nijedan član Komisije ne može biti suzdržan.
73. Ustavni sud ne dovodi u pitanje zaključak da je krivična odgovornost individualna, pa da shodno tome i svaki član Komisije odgovara nezavisno od postojanja ili nepostojanja odgovornosti drugih članova Komisije. Također, nesporno je da isključivo od odluke nadležnog tužioca zavisi protiv koga će se pokrenuti i voditi krivični postupak. Međutim, imajući u vidu da niti jednom članu Komisije nije bilo povjereno obavljanje određene samostalne radne funkcije, niti pravo da sam odlučuje, kao i član 3. Poslovnika o radu, ostaje nejasno kako su jedino apelanti u konkretnom slučaju mogli biti izvršioi krivičnog djela koje im se stavlja na teret, odnosno kako su oni donijeli odluku o raspodjeli CEMT dozvola, tim prije imajući u vidu zaključak Apelacionog vijeća da je Komisija ustrojila konačnu listu raspodjele navedenih dozvola, dakle donijela odluku o toj raspodjeli, da je nesporno da su za nju glasali i ostali članovi Komisije, te da je Komisija bila jedinstvena. Najzad, apelanti su proglašeni krivim jer su donijeli odluku o raspodjeli CEMT dozvola, a ne za kažnjive postupke koje su počinili pripremajući prijedlog odluke o raspodjeli CEMT dozvola.
74. Dalje, apelantima je stavljeno na teret da su odluku o raspodjeli CEMT dozvola donijeli na način što su, najprije, uz prethodni međusobni dogovor, podijelili pravna lica, cestovne prijevoznike po

nacionalnom ključu, na bošnjačke, hrvatske i srpske, pa je onda svako od njih razmotrio zahtjeve i odlučio o raspodjeli CEMT dozvola.

75. Odlučujući o žalbenim navodima apelanata koji su se ticali postojanja međusobnog prethodnog dogovora, Apelaciono vijeće je istaklo da prethodni dogovor nije bitno obilježje krivičnog djela za koje su apelanti proglašeni krivim, pa da prvostepeni sud i nije morao posebno obrazlagati njegovo postojanje. Također je ukazano i na to da se Komisija podijelila u tri grupe po nacionalnom ključu koje nisu bile predviđene u Odluci o imenovanju, da je svaka grupa odlučivala o dodjeli dozvola nacionalnoj grupi kojoj je pripadala, a bez uvida drugih članova Komisije, a što ukazuje na to da se radilo o prethodnom dogovoru da se radi na taj način, kao i da su apelanti već tada započeli sa zloupotrebom svojih ovlaštenja.
76. Ustavni sud primjećuje da iz sadržaja provedenih dokaza, onako kako su interpretirani u obrazloženju obje osporene presude, proizlazi da je na sastanku Komisije od 15. decembra 2006. godine dogovoreno da se raspodjela CEMT dozvola vrši po naslijeđenom ključu raspodjele (1/3 Republici Srpskoj i 2/3 FBiH), i to u tri grupe, te da su tom sastanku prisustvovali svi članovi Komisije. Također, iz iskaza saslušanih svjedoka, od kojih su neki bili i članovi Komisije, onako kako su interpretirani u osporenim odlukama, ne može se zaključiti da su apelanti utjecali na navedenu odluku Komisije da se podijeli u tri grupe i da raspodjelu dozvola vrši po naslijeđenom ključu. Naime, u obrazloženju osporene presude Apelacionog odjeljenja navedeno je da su svjedoci Šavija, Dujak, Spahić, Kopic i Dragaš kategorički tvrdili da se Komisija odmah na početku podijelila u tri grupe, da je svaka grupa odlučivala za svoje, a nakon čega su napravljene tri liste.
77. Ustavni sud smatra da je nesporno da se postojanje prethodnog dogovora može utvrđivati i ocjenjivati na osnovu samih radnji koje su apelanti preduzimali, načina na koji su to činili, odnosno da prethodni dogovor može postojati i uz prešutnu saglasnost. Međutim, iz obrazloženja osporene presude u tom dijelu nije jasno koje su radnje i na koji način apelanti preduzeli, pa tako ostvarili prethodni dogovor. Naime, Apelaciono vijeće navodi da se Komisija, a ne apelanti, podijelila u tri grupe, te da je Komisija, a ne apelanti, usvojila princip podjele 1/3 Republici Srpskoj i 2/3 FBiH, te najzad da je Komisija, a ne apelanti, podijelila prispjele zahtjeve na tako formirane grupe. Shodno navedenom, ne može se zaključiti ni u čemu se ogleda prešutna saglasnost apelanata na postizanju međusobnog dogovora.
78. Apellantima je stavljeno na teret da su raspodjelu dozvola izvršili prema nacionalnom ključu, za što nisu imali ovlaštenje. Apelaciono vijeće je u vezi sa žalbenim navodima apelanata da je podjela vršena po teritorijalnom principu a ne po nacionalnom ključu zaključilo da za pitanje njihove

odgovornosti nije od posebnog značaja da li je podjela vršena prema teritorijalnom principu ili ne, jer iako to nije izričito predviđeno, logično je da se taj kriterij ima u vidu.

79. Ustavni sud primjećuje da su apelanti proglašeni krivim i da su raspodjelu dozvola izvršili protivno članu 3. Pravilnika. Apelaciono odjeljenje je iskazalo stav da je nesporno da odluke donosi Ministarstvo, ali da ono u tu svrhu formira određena tijela koja su dužna da se pridržavaju pravila vršenja službe. Članom 3. Pravilnika određeno je da Ministarstvo dozvole koje dobije od stranih država raspodjeljuje na nadležna entitetska ministarstva i Brčko Distrikt, i to za prijevoznike iz FBiH 2/3 dozvola, a za prijevoznike iz Republike Srpske 1/3 dozvola, dok se za Brčko Distrikt raspodjela obavlja iz kvota koje su dodijeljene FBiH i Republici Srpskoj. Shodno navedenom, proizlazi da je teritorijalni kriterij izričito predviđen pa da je Komisija kao tijelo koje je formiralo Ministarstvo za raspodjelu CEMT dozvola bila dužna da ga se i pridržava. Stoga, suprotno stavu Apelacionog odjeljenja, proizlazi da je i to pitanje bilo od značaja za utvrđivanje odgovornosti u konkretnom slučaju, s obzirom na to da su apelanti proglašeni krivim da su raspodjelu dozvola izvršili i protivno članu 3. Pravilnika.
80. Iz obrazloženja osporene presude proizlazi da je zaključak da su apelanti vršili raspodjelu dozvola po nacionalnom principu zasnovan na činjenici da se Komisija podijelila u tri grupe, a za što nije bilo potrebe ako je raspodjela vršena prema principu 1/3 Republici Srpskoj i 2/3 FBiH, odnosno da je bilo dovoljno da postoje dvije grupe (jedna za Republiku Srpsku i jedna za FBiH). Također, ukazano je i na iskaze saslušanih svjedoka koji su potvrdili da su im sami apelanti (Šekara i Šego) objasnili da se raspodjela dozvola vrši po nacionalnom ključu, te najzad da su i sami apelanti tvrdili da je raspodjela prema principu 1/3 za Republiku Srpsku i 2/3 za FBiH bila ustanovljena i naslijeđena praksa.
81. U konkretnom slučaju nesporno je da Zakon, Pravilnik, Poslovnik o radu i Odluka o imenovanju članova Komisije ne sadrže odredbu koja regulira da se raspodjela dozvola vrši po nacionalnom ključu. Međutim, kako je već ukazano u ovoj odluci, na osnovu dokaza koje su proveli, oba suda su zaključila da se Komisija (a ne apelanti) podijelila u tri grupe, da je Komisija (a ne apelanti) podijelila prispjele zahtjeve na te tri grupe koje su, svaka za sebe, odlučivale o „svojim“. Stoga, iz obrazloženja osporene presude ne proizlazi kako su se apelanti podijelili po nacionalnom ključu odnosno podijelili zahtjeve po nacionalnom ključu i prema tom principu i dijelili dozvole. U tom smislu potrebno obrazloženje ne nudi ni zaključak Apelacionog vijeća zasnovan na iskazima saslušanih svjedoka, a to je da su apelanti imali odlučujuću ulogu unutar svojih grupa. Naime, Komisija se već podijelila u tri grupe po nacionalnom ključu, podijelila prispjele zahtjeve prema istom principu, usvojila princip podjele 1/3 Republici Srpskoj i 2/3 FBiH, pa je odlučujuća uloga

apelanata mogla biti od značaja samo u smislu ko će, između već podijeljenih prijevoznika po nacionalnom ključu, dobiti dozvolu, ali ne i na navedene podjele. Najzad, s obzirom na to da je Komisija brojala sedam članova, da je o konačnoj raspodjeli CEMT dozvola Komisija mogla odlučivati samo u punom sastavu, da je za punovažnost odluke bilo potrebno da za nju glasa najmanje pet članova, iz obrazloženja osporene odluke nije jasno ni kako se odlučujuća uloga unutar grupa koja se pripisuje njima trojici, i kad bi se prihvatio zaključak o njihovom uzajamnom prethodnom dogovoru, mogla odraziti na donošenje konačne odluke.

82. Apelaciono vijeće je zaključilo da je za postojanje krivičnog djela od odlučnog značaja da li su u provođenju raspodjele poštovani kriteriji raspodjele, tj. da li je pravilno izvršena raspodjela, da li su apelanti postupali bez uvida ostalih članova Komisije i netransparentno mijenjali uvjete tokom procedure koja je bila predviđena, da li su odstupili od Obavještenja i tako pogodovali pojedinim licima. Također, zaključeno je da je sve to prvostepeni sud utvrdio i pravilno obrazložio, pa da je, kad se to ima u vidu, jasno zašto apelanti, ni nakon što su izvršili raspodjelu po podgrupama, u postavljanju konačne-jedinstvene liste koju su jednoglasno prihvatili i potpisali bez uvida drugih članova Komisije u zakonitost raspodjele nisu ispitali pravilnost bodovanja i raspodjele, niti su pozvali kandidate s nepotpunom dokumentacijom da je dopune da bi izvršili korekciju nepravilnosti u konačnoj listi.
83. Ustavni sud primjećuje da je članom 19. Pravilnika određeno da Ministarstvo neće razmatrati zahtjeve s nepotpunom ili netačnom dokumentacijom. Proizlazi, suprotno zaključku Apelacionog vijeća, da Komisija, pa ni sami apelanti, nije mogla imati ovlaštenje da bilo koga pozove da dopuni zahtjev ukoliko je dokumentacija bila nepotpuna ili netačna. Kako je već ukazano u ovoj odluci, a što je kao nesporno prihvatilo i Apelaciono vijeće, konačnu-jedinstvenu listu potpisali su svi članovi Komisije, a prema iskazu svjedokinje Lidije Knežević, zapisničarke Komisije, također proizlazi da je svaka grupa sačinila prijedlog raspodjele za određeni dio dozvola, ali da su nakon toga sve tri grupe na zajedničkom sastanku Komisije pravili prijedlog konačne liste. Stoga, iz obrazloženja osporene presude nije jasno na koji način su apelanti onemogućili ostale članove Komisije da ostvare uvid u zakonitost raspodjele i da ispituju pravilnost bodovanja, tim prije što i iz iskaza svjedoka Ekrema Spahića i Selima Kopića, koji su bili članovi Komisije (i u odnosu na koje je Tužilaštvo BiH odustalo od optužbe), a koji su ocijenjeni i kao najpozvaniji da daju informacije o radu Komisije, ne proizlazi da je ni njima kao ni ostalim članovima Komisije bilo onemogućeno da prilikom pravljenja prijedloga konačne liste (odnosno, kako su ti svjedoci izjavili, sastavljanja tri odvojene liste u jednu listu) ostvare uvid u zakonitost raspodjele i pravilnost bodovanja, kako u pogledu liste koju je sastavio apelant Ajkunić (s kojim su bili u grupi) tako i u pogledu listi druge

dvije grupe u kojim su bili apelant Šego i apelant Šekara. Naime, iz obrazloženja osporenih odluka proizlazi da su tabelu u kojoj su unijete prispjele prijave prijevoznika s naznakom dostavljene dokumentacije u skladu s Obavještenjem sačinila dva pripravnika Ministarstva, kao i da su u tabeli rađene ispravke tehničkih grešaka. Iz obrazloženja osporenih odluka ne može se zaključiti da u taj dokument nisu imali pravo uvida svi članovi Komisije, bilo kao članovi podgrupa koji su sastavljali odvojene liste, odnosno kao članovi Komisije pri utvrđivanju prijedloga konačne liste. Također, iz obrazloženja osporenih odluka proizlazi da se radilo o jedinstvenom dokumentu, a ne dokumentu koji je eventualno bio sačinjen u tri dijela prema podjeli prijava po nacionalnom ključu, a shodno čemu bi se moglo zaključiti da su članovi Komisije imali uvid samo u zakonitost dodjele i pravilnost bodovanja samo kandidata za prijave svoje grupe.

84. Ustavni sud podsjeća na odredbu člana 62. stav (4) Pravila Ustavnog suda, koja propisuje da je sud, odnosno organ čija je odluka ukinuta dužan da donese novu odluku, pri čemu je obavezan poštovati pravno shvatanje Ustavnog suda o povredi Ustavom utvrđenih prava i osnovnih sloboda podnosioca apelacije. U konkretnom slučaju osporena presuda Apelacionog odjeljenja donijeta je nakon Odluke Ustavnog suda broj *AP 3623/13* u kojoj je utvrđeno da je pravo apelanata na pravično suđenje povrijeđeno jer obrazloženje osporene odluke u tom predmetu Apelacionog odjeljenja ne zadovoljava standard obrazložene odluke. Pri tom, Ustavni sud je ukazao na konkretna pitanja koja su prema stavu i prvostepenog i drugostepenog vijeća bila od značaja za utvrđivanje postojanja krivičnog djela za koje su apelanti proglašeni krivim i njihove krivične odgovornosti, te razloge zbog kojih smatra da obrazloženje u odnosu na njih ne zadovoljava standard obrazložene odluke u smislu prava na pravično suđenje.
85. Iz obrazloženja osporene presude u tom predmetu proizlazi da je Apelaciono vijeće razloge i obrazloženja iz Odluke Ustavnog suda broj *AP 3623/13* pogrešno tumačilo i shodno tome propustilo da osporenu odluku obrazloži na način kojim bi bili otklonjeni nedostaci na koje je prethodno ukazano. Slijedom navedenog, te imajući u vidu naprijed navedene razloge i obrazloženja, Ustavni sud zaključuje da obrazloženje osporene presude Apelacionog vijeća ne zadovoljava standard obrazložene odluke u smislu prava na pravično suđenje.
86. Ustavni sud zaključuje da je povrijeđeno pravo apelanata na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ostali navodi

87. S obzirom na zaključak o povredi prava na pravično suđenje, Ustavni sud smatra da nema potrebe da posebno ispituje i navode apelanta Ajkunića o povredi prava iz člana 1. Protokola broj 12 uz

Evropsku konvenciju u vezi s pravima iz člana 14. ZKPBiH i principa iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, te navode apelanta Šekare o povredi prava iz člana 2. Protokola broj 7.

VIII. **Zaključak**

88. Ustavni sud zaključuje da postoji povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u situaciji kada je redovni sud pogrešno tumačeći razloge i obrazloženja iz Odluke Ustavnog suda propustio da osporenu odluku obrazloži na način kojim bi bili otklonjeni nedostaci na koje je prethodno ukazano, a što je rezultiralo obrazloženjem osporene presude koje ne zadovoljava standard prava na pravično suđenje.
89. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.
90. Donošenjem ove odluke prestaje da važi Odluka Ustavnog suda o privremenoj mjeri broj *AP 2578/15* od 21. jula 2015. godine.
91. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Mirsad Ćeman